

## บทที่ 4

### วิเคราะห์ปัญหาและมาตรการลงโทษเด็กหรือเยาวชนกระทำความผิดซ้ำ ในความผิดฐานลักลอบค้ายาเสพติด

ในบทนี้จะวิเคราะห์ปัญหาเด็กและเยาวชนกระทำความผิดซ้ำในความผิดฐานลักลอบค้ายาเสพติดของประเทศไทย โดยศึกษาเปรียบเทียบกับสาธารณรัฐฝรั่งเศส และสาธารณรัฐสิงคโปร์ ถึงกฎหมายและขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมในการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชน และกฎหมายและแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดเพื่อหามาตรการลงโทษทางอาญาแก่เด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำในความผิดฐานลักลอบค้ายาเสพติดที่เหมาะสม

#### 4.1 ปัญหาเด็กและเยาวชนกระทำความผิดซ้ำในความผิดฐานลักลอบค้ายาเสพติด

เด็กและเยาวชนในสายตาของประชาชนทั่วไปจัดได้ว่าเป็นกลุ่มบุคคลที่อ่อนด้อยประสบการณ์ ความรู้สึกผิดชอบชั่วดีต่างๆ และขาดความรู้เท่าทันในด้านต่างๆ การเรียนรู้และการอบรมจากผู้ใหญ่รอบข้าง จึงนับเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เด็กและเยาวชนเติบโตขึ้นทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา และความประพฤติเป็นผู้ใหญ่ที่ดี เพื่อช่วยพัฒนาและนำพาสังคมและประเทศชาติไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองต่อไป เมื่อเด็กและเยาวชนกระทำความผิดมักจะได้รับคำให้การโดยเหตุที่ว่ายังไร้เดียงสา ไม่รู้สิ่งใดถูกสิ่งใดผิด ประกอบกับความคิดที่ว่าเด็กและเยาวชนมีความประพฤติที่ไม่ดี ก็เนื่องจากผู้ใหญ่รอบข้างบกพร่องในเรื่องการอบรม ความผิดจึงอยู่ที่ผู้ใหญ่เหล่านั้น ซึ่งมีหน้าที่ที่จะต้องอบรมสั่งสอนเด็กและเยาวชนที่อยู่ในความปกครอง แต่ในภาวะการณ์ปัจจุบันการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนมิได้อยู่ในขอบเขตของการกระทำความผิดทางศีลธรรมเล็กๆ น้อยๆ เท่านั้น หากแต่ก้าวล่วงถึงขั้นการกระทำความผิดกฎหมายบ้านเมือง<sup>1</sup>

ในปัจจุบันมักจะปรากฏภาพข่าวเกี่ยวกับพฤติกรรมของเด็กหรือเยาวชนที่ประพฤติตัวไม่เหมาะสม หรือมีการกระทำความผิดในลักษณะร้ายแรง หรืออุกฉกรรจ์มากขึ้น เช่น มีการค้ายาเสพติด หรือลักลอบขนยาเสพติด หลายต่อหลายครั้งที่การกระทำของเด็กและเยาวชนเหล่านี้

---

<sup>1</sup> สมพร อมรชัชฌานพคุณ. (2554). *กระบวนการยุติธรรมกับการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: [www.lawonline.co.th](http://www.lawonline.co.th). [2559, 2 ตุลาคม].

มักเป็นที่วิจารณ์ทั่วไปในหมู่ของประชาชนถึงพฤติกรรมอันผิดวิสัยของเด็กและเยาวชน ซึ่งนับเป็นปัญหาสำคัญที่หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจะต้องเข้ามาดำเนินการป้องกันและแก้ไข อย่างไรก็ตาม การกระทำผิดครั้งแรกของเด็กและเยาวชนเหล่านี้ก็นับว่าเป็นปัญหาสำคัญที่รัฐบาลหรือหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจะต้องเข้าดำเนินการแก้ไขอย่างหลีกเลี่ยงมิได้แต่ที่สำคัญยิ่งไปกว่านั้น คือ กลุ่มเด็กและเยาวชนเหล่านี้มีการกลับมากระทำความผิดซ้ำ ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาที่ยิ่งใหญ่ของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจะต้องเข้าดำเนินการป้องกันและแก้ปัญหาดังกล่าวที่ยากยิ่งขึ้นไปอีกหลายเท่าตัว เนื่องจากการกระทำความผิดซ้ำในคดีอาชญากรรมนั้นมิสาเหตุที่เชื่อมโยงหรือได้รับอิทธิพลมาจากปัจจัยหลายๆ อย่าง ซึ่งบางอย่างก็แตกต่างไปจากการกระทำความผิดครั้งแรก และปัจจัยเหล่านี้ยังเป็นปัจจัยที่ละเอียดอ่อน ลึกซึ้ง และยากต่อการที่จะค้นหา และยากต่อการที่จะป้องกันและแก้ไข ทั้งนี้โดยความเป็นจริงแล้วเด็กและเยาวชนกลุ่มนี้น่าจะกลับตัวเป็นคนดีและสามารถทำประโยชน์ให้กับตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติได้โดยไม่เป็นภาระแก่สังคมและไม่เป็นภัยกับสังคม ทั้งยังอาจเป็นอนาคตที่ดีของประเทศชาติได้อีกด้วย กล่าวคือ ปัญหาเด็กและเยาวชนกระทำความผิดซ้ำในคดีอาชญากรรม ทำให้ประเทศชาติต้องเสียกำลังคนและงบประมาณมหาศาลในการป้องกัน ศึกษายา และแก้ไข โดยได้ผลไม่ดีเท่าที่ควร ซ้ำยังสร้างความหวาดผวากับคนในชุมชนและสังคมด้วย ทำให้สังคมไม่ปกติสุข จึงนับเป็นปัญหาสำคัญของประเทศชาติที่ทุกคนทุกครอบครัว ภาครัฐและเอกชนจะต้องร่วมมือร่วมใจกันแก้ไข มิใช่มอบให้เป็นหน้าที่ของฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดแต่เพียงฝ่ายเดียว สำหรับความผิดฐานลักลอบค้ายาเสพติดนั้นแบ่งได้ ดังนี้

#### 4.1.1 ความผิดฐานผลิตยาเสพติด

กฎหมายที่เกี่ยวกับยาเสพติดในประเทศไทยได้ให้คำนิยามของคำว่า “ผลิต” ไว้ ดังนี้

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522

“ผลิต” หมายความว่า เพาะ ปลูก ทำ ผสม ปูรง แปรสภาพ เปลี่ยนรูป สังเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ และให้หมายความรวมถึงการแบ่งบรรจุ หรือรวมบรรจุด้วย

พระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518

“ผลิต” หมายความว่า ทำผสม ปูรง หรือแปรสภาพ และหมายความรวมถึงเปลี่ยนรูป แบ่งบรรจุหรือรวมบรรจุ

การลักลอบผลิตยาเสพติดในปัจจุบันได้มีการพัฒนาวิธีการและขั้นตอนในกระบวนการผลิตยาเสพติดไปมาก โดยเฉพาะในปัจจุบันได้มีการจับกุมยาแก้หวัด หรือยาลดน้ำมูกที่มีส่วนผสมของซูโดอีเฟดรีน ซึ่งมีจำหน่ายโดยทั่วไปในท้องตลาด สามารถหาซื้อได้ง่าย เพราะไม่มีกฎหมายควบคุมในการซื้อหรือครอบครอง แต่จะมีกฎหมายควบคุมในการจำหน่าย โดยยาลดน้ำมูกหรือ

ยาแก้หวัดจะมีสารชูโคอีเฟอีนเป็นส่วนผสมอันเป็นสารตั้งต้นที่ใช้ในการผลิตเมทแอมเฟตามีน หรือยาบ้า หรือยาไอซ์ได้”

สำหรับปัญหาเด็กและเยาวชนเกี่ยวกับความผิดฐานผลิตยาเสพติด คือ เด็กและเยาวชน ผู้เสพยาจะพัฒนากลายเป็นนักค้ารายย่อย และระดับอายุลดน้อยลงเรื่อยๆ โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน บางกลุ่มสามารถคิดค้นทดลองผสมยาเสพติดขึ้นมาเพื่อเสพกันเองหรือนำไปจำหน่าย ส่วนใหญ่ ใช้ส่วนผสมของเครื่องดื่มชูกำลังยาแก้ไอ ยาแก้หวัด หรือยาลดน้ำมูก ซึ่งมักจะเกิดขึ้นในต่างจังหวัด จึงเป็นเรื่องที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องรีบเข้าไปดูแลและเร่งแก้ไข

#### 4.1.2 ความผิดฐานนำเข้าหรือส่งออกยาเสพติด

กฎหมายที่เกี่ยวกับยาเสพติดในประเทศไทยได้ให้คำนิยามของคำว่า “นำเข้า” หรือ “ส่งออก” ไว้ ดังนี้

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522

“นำเข้า” หมายความว่า นำหรือสั่งเข้ามาในราชอาณาจักร

“ส่งออก” หมายความว่า นำหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร

พระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518

“นำเข้า” หมายความว่า นำหรือสั่งเข้ามาในราชอาณาจักร

“ส่งออก” หมายความว่า นำหรือส่งออกจากราชอาณาจักร เพื่อไปต่างประเทศ

การนำเข้ายาเสพติดยังคงพบการลักลอบนำเข้ายาเสพติดเข้าสู่ประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งยาเสพติดส่วนใหญ่มาจากแหล่งผลิตในประเทศเพื่อนบ้านทั้ง สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ราชอาณาจักรกัมพูชา และประเทศมาเลเซีย โดย ยาบ้า ยาไอซ์ และเฮโรอีน ส่วนใหญ่นำเข้ามาจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ผ่านทางชายแดนภาคเหนือด้าน จังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนกัญชามีแหล่งผลิตที่สำคัญอยู่ใน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ส่วนใหญ่ลักลอบนำเข้าทางภาค ตะวันออกเฉียงเหนือผ่านทางจังหวัดนครพนม จังหวัดบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย และจังหวัด อุบลราชธานี ส่วนโคเคน ลักลอบนำเข้าทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ท่าอากาศยานดอนเมือง ท่าอากาศยานนานาชาติสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี และท่าอากาศยานนานาชาติภูเก็ต โดยสำนักงาน ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด หรือ ปปส. ได้เผยถึงเส้นทางลำเลียงยาเสพติดรอบประเทศไทย โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้าน ที่ตั้งโรงงานผลิตยาบ้าเพื่อลักลอบเข้ามาจำหน่ายในประเทศไทย ยาเสพติดที่ลักลอบเข้ามาในประเทศไทยจะกระจายอยู่ใน 45 อำเภอทั่วประเทศ ครอบคลุมพื้นที่

<sup>2</sup> ไกรเลิศ ดาวเรือง. (2552). *ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับสารตั้งต้น*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์. หน้า 1-5.

ประมาณ 9-10 จังหวัด จากข้อมูลที่สำรวจได้ประมาณ 80 เปอร์เซ็นต์ โดยเฉพาะยาบ้า มีการลักลอบนำเข้ามาจาก 3 จังหวัด คือ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย และจังหวัดแม่ฮ่องสอน ตามลำดับในพื้นที่ประมาณ 10 อำเภอ ที่เหลืออีก 15 เปอร์เซ็นต์ มาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และอีก 5 เปอร์เซ็นต์ มาจากภาคกลาง ส่วนกัญชาจะมาจาก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่เข้ามาทางภาคใต้ก็มีได้แก่ ยาไอและยาแก้ไอ ยาเสพติดที่หลุดรอดจากการจับกุมได้นั้นมาจากหลายสาเหตุด้วยกัน โดยมีภูมิประเทศเป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้ยากแก่การควบคุมและจับกุม เพราะชายแดนที่มีระยะทางยาวหลายพันกิโลเมตร อีกทั้งกำลังที่วางไว้ตามแนวชายแดนมีจำนวนจำกัด จึงทำให้มีช่องทางในการลักลอบนำยาเสพติดเข้ามาได้ รวมถึงลักษณะภูมิประเทศในภาคเหนือมีช่องทางเป็นป่าเขาและทางภาคอีสานเป็นลำน้ำ ทำให้ผู้ลักลอบสามารถใช้เส้นทางได้หลายเส้นทางเมื่อสถานการณ์ยาเสพติดมีแนวโน้มที่สูงขึ้น การดำเนินการจึงต้องแบ่งเป็น 2 ส่วนโดยในส่วนแรก คือ การลดการเสพติดภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องทำงานมากกว่าปกติ เพราะมีปัจจัยภายนอกที่เข้ามาสร้างปัญหาเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องอีกส่วนหนึ่ง คือ ต้องให้ประชาชนและสังคมเข้าใจว่าปัญหายาเสพติดเป็นภัยใกล้ตัว ซึ่งจะกระทบกับชีวิตประจำวันของเราได้ ถ้าพึ่งรัฐเพียงหน่วยเดียวคงแก้ปัญหาไม่ได้ จึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือของทุกภาคส่วน<sup>3</sup>

#### 4.1.3 ความผิดฐานจำหน่ายและครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งยาเสพติดให้โทษ

กฎหมายที่เกี่ยวกับยาเสพติดในประเทศไทยได้ให้คำนิยามของคำว่า “จำหน่าย” ไว้ ดังนี้ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522

“จำหน่าย” หมายความว่า ขาย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน ให้

พระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518

“ขาย” หมายความว่า รวมถึง จำหน่าย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน ส่งมอบหรือมีไว้เพื่อขาย

ในปัจจุบันผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่ คือ เด็กและเยาวชน โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นเพราะคือกลุ่มเป้าหมายสำคัญของผู้ค้ายาเสพติด ส่วนผู้ขายยาเสพติดนอกจากกลุ่มผู้ประกอบการค้ายาเสพติดโดยตรงแล้วยังประกอบไปด้วยเด็กและเยาวชนที่เป็นทั้งผู้เสพและผู้ขายในขณะเดียวกันด้วย เนื่องจากเหตุผลหลายประการ ได้แก่ เพื่อให้สามารถมียาเสพติดไว้เสพ การหาเงินเพื่อไปเที่ยวตามสถานเริงรมย์ รวมทั้งใช้จ่ายในสิ่งฟุ่มเฟือยเพื่อสนองความต้องการของตนเอง<sup>4</sup>

<sup>3</sup> สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม. (2548). *สถานการณ์การลักลอบนำเข้ายาเสพติด*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.oncb.go.th>. [2560, 4 มกราคม].

<sup>4</sup> วิชามหาคุณ. (2560). *การป้องกันยาเสพติดและการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนสำหรับผู้บริหาร*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: [http://elib.coj.go.th/Article/c15\\_11\\_2.pdf](http://elib.coj.go.th/Article/c15_11_2.pdf). [2560, 4 มกราคม].

สำหรับปัญหาเด็กและเยาวชนเกี่ยวกับความผิดฐานจำหน่ายและครอบครองเพื่อจำหน่าย คือ เด็กและเยาวชนผู้เสพจะพัฒนากลายเป็นนักค้ารายย่อย และระดับอายุลดน้อยลงเรื่อยๆ โดยเด็กและเยาวชนเลือกค้ายาเสพติดเนื่องจากเห็นว่ามียาได้ดี และได้รับการลงโทษที่เบากว่า เมื่อเทียบกับกรณีที่เป็นผู้ใหญ่กระทำความผิด และอาจไม่ถูกจำคุก เนื่องจากศาลมีดุลพินิจเปลี่ยนโทษจำคุกเป็นการใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชน

ในปัจจุบัน ขบวนการลักลอบค้ายาเสพติดมักมีการว่าจ้างเด็กและเยาวชนให้เป็นผู้ขนยาเสพติด โดยให้ทั้งเงินและสิ่งของล่อใจ เพราะเด็กและเยาวชนมักหลุนรอดสายตาเจ้าหน้าที่ในการตรวจค้น ไม่เป็นที่สงสัย อีกทั้งเมื่อเด็กและเยาวชนถูกจับดำเนินคดีก็จะได้รับการลงโทษที่เบากว่าเมื่อเทียบกับกรณีที่เป็นผู้ใหญ่กระทำความผิด และอาจไม่ถูกจำคุก เนื่องจากศาลมีดุลพินิจเปลี่ยนโทษจำคุกเป็นการใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชน โดยการส่งตัวเด็กหรือเยาวชนไปควบคุมเพื่อฝึกอบรม ในสถานที่ที่กำหนดไว้ หรือการคุมความประพฤติ ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 142 ที่กำหนดให้ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวมีอำนาจใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนแทนการลงโทษอาญาหรือวิธีการเพื่อความปลอดภัย ดังต่อไปนี้

1) เปลี่ยนโทษจำคุกหรือวิธีการเพื่อความปลอดภัยตามมาตรา 39 (1) แห่งประมวลกฎหมายอาญา เป็นการส่งตัวเด็กหรือเยาวชนไปควบคุมเพื่อฝึกอบรมในสถานที่ที่กำหนดไว้ในหมวด 4 หรือสถานที่อื่นที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายและศาลเห็นสมควร ตามเวลาที่ศาลกำหนดแต่ต้องไม่เกินกว่าเด็กหรือเยาวชนนั้นมีอายุครบยี่สิบสี่ปีบริบูรณ์

2) เปลี่ยนโทษปรับเป็นการคุมความประพฤติ โดยจะกำหนดเงื่อนไขเดียวหรือหลายข้อ ตามมาตรา 138 ด้วยหรือไม่ก็ได้ ถ้าได้กำหนดเงื่อนไขไว้ให้นับบทบัญญัติมาตรา 138 วรรคสอง และวรรคสาม และข้อมาตรา 139 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่ศาลได้พิจารณาความหนักเบาแห่งข้อหาและพฤติการณ์แห่งคดีแล้วเห็นว่า ควรจะควบคุมตัวเด็กหรือเยาวชนตาม (1) ต่อไปอีกหลังจากที่เด็กหรือเยาวชนนั้นมีอายุครบยี่สิบสี่ปีบริบูรณ์แล้วให้ศาลระบุในคำพิพากษาให้ส่งตัวไปจำคุกไว้ในเรือนจำตามเวลาที่ศาลกำหนด

จากการศึกษาจะเห็นได้ว่า เด็กและเยาวชนจะเกิดการเรียนรู้ และเริ่มซังก้านักก่อนจะตัดสินใจว่าจะกระทำความผิดซ้ำอีกหรือไม่ โดยเด็กและเยาวชนจะเกิดการเรียนรู้ถึงวิธีเอาตัวรอด โดยอาศัยความบกร่องของกระบวนการยุติธรรม เนื่องจากเด็กและเยาวชนจะเริ่มรู้จักการเปรียบเทียบ ลักษณะการกระทำความผิดครั้งแรกกับลักษณะการกระทำความผิดซ้ำ ซึ่งอาจส่งผลให้เด็กและเยาวชนกลับมากระทำความผิดซ้ำในความผิดฐานลักลอบค้ายาเสพติด และอาจกลายเป็นผู้ก่อคดีอุกฉกรรจ์ต่างๆ ทั้งปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติและปัญหาความมั่นคงในชาติต่อไป ในอนาคตเมื่อเติบโต

เป็นผู้ใหญ่อีกด้วย และหากปล่อยไว้อาจจะก่อให้เกิดวิกฤตการณ์ทางสังคมอย่างรุนแรงจนไม่สามารถแก้ไขได้เพราะปัญหาเสพติดมีไม่เรื่องที่จะสามารถควบคุมให้อยู่ในวงจำกัดได้อีกต่อไป แต่กลับจะเป็นปัญหาระดับชาติที่ลุกลามอย่างไม่จบสิ้น

#### 4.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรการลงโทษทางอาญากรณีเด็กและเยาวชนกระทำความผิดซ้ำ ในความผิดฐานลักลอบค้ายาเสพติด

พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน มีเจตนารมณ์เพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กและเยาวชน โดยได้กำหนดให้ศาลเยาวชนและครอบครัวมีอำนาจกว้างกว่าศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีธรรมดา ในอันที่จะดำเนินการใดๆ ตามที่เห็นว่าเหมาะสมกับเด็กและเยาวชนนั้นๆ แต่หากศาลพบว่า มีความเสี่ยงต่อการถูกชักจูงให้กระทำความผิดในอนาคต หรือเป็นกรณีที่เด็กและเยาวชนอยู่ในภาวะที่สมควรได้รับการสงเคราะห์คุ้มครองศาลก็อาจมีคำสั่งคุ้มครอง ป้องกัน หรือช่วยเหลือสงเคราะห์แก่เด็กและเยาวชนเหล่านั้นได้ทันที ทั้งนี้โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ โดยในการพิจารณาคดีของศาลเยาวชนและครอบครัวนั้น มิได้คำนึงถึงเฉพาะความผิดที่เด็กหรือเยาวชนนั้นๆ ได้กระทำความผิดลง แต่จะมุ่งค้นหาสาเหตุที่ทำให้เด็กหรือเยาวชนนั้นกระทำความผิด ตลอดจนสภาพแวดล้อมทั้งปวงที่เกี่ยวกับตัวผู้กระทำความผิด เช่น ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอายุ ประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญหา การศึกษาอบรม ภาวะแห่งจิต นิสัย ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของเด็กหรือเยาวชน และบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลซึ่งเด็กและเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย ตลอดจนสภาพแวดล้อมทั้งปวงที่มีส่วนผลักดันให้กระทำความผิด โดยจะต้องคำนึงถึงข้อเท็จจริงเหล่านี้เป็นสำคัญ นอกเหนือไปจากการพิจารณาแต่เพียงว่า เด็กกระทำความผิดจริงหรือไม่ ทั้งนี้ เพื่อให้ศาลกำหนดวิธีการอย่างเหมาะสมตามแต่ละกรณีแห่งความผิดที่เด็กหรือเยาวชนได้กระทำความผิดและนำวิธีการปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเด็กและเยาวชนมาใช้เป็นรายบุคคล หลังจากนั้นจึงมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชน โดยศาลคำนึงถึงความเหมาะสมในสวัสดิภาพและอนาคตของเด็กเป็นสำคัญ คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลเยาวชนและครอบครัวนั้นจะเน้นไปที่การฝึกอบรมสั่งสอนยิ่งกว่าการลงโทษ นอกจากนี้ คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลยังสามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้อีกภายหลัง ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับพฤติการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปของผู้กระทำความผิดโดยไม่ต้องฟ้องเป็นคดีใหม่ นอกจากนี้ ยังมีมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา

ทั้งในชั้นก่อนฟ้องตามมาตรา 86 และในระหว่างพิจารณาตามมาตรา 90 ที่ช่วยในการคัดกรองเด็ก และเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิดให้ได้รับการดูแลแก้ไขเพื่อหันเหออกจากกระบวนการยุติธรรม<sup>5</sup>

คำพิพากษาหรือคำสั่งศาลเยาวชนและครอบครัว แบ่งออกได้ 2 รูปแบบ ดังนี้

1) วิธีการที่ยังไม่ตัดอิสรภาพ ได้แก่

- (1) ว่ากล่าวตักเตือนเด็กและปล่อยตัวไป
- (2) มอบตัวแก่บิดามารดา หรือผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย โดยมีเงื่อนไขคุมประพฤติ หรือไม่มีเงื่อนไขคุมประพฤติ
- (3) กำหนดเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติไว้
- (4) ให้ชดใช้ค่าเสียหาย
- (5) ให้ทำงานเพื่อสาธารณะประโยชน์
- (6) ให้เข้ารับการแก้ไขบำบัดฟื้นฟู รับคำปรึกษาแนะนำ
- (7) ปรับ
- (8) รอการพิจารณาไว้ก่อน เพื่อให้โอกาสปรับปรุงตัวเอง
- (9) รอลงอาญา โดยรอการกำหนดโทษ หรือกำหนดโทษ แต่รอการลงโทษไว้ภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด แต่ไม่เกิน 5 ปีนับแต่วันที่ศาลพิพากษา โดยศาลกำหนดเงื่อนไขคุมประพฤติด้วยก็ได้

2) วิธีการตัดอิสรภาพ ได้แก่

- (1) ส่งตัวเด็กหรือเยาวชนไปควบคุมเพื่อฝึกอบรมยังศูนย์ฝึกและอบรม สถานศึกษา สถานฝึกอบรม และสถานแนะนำทางจิต โดยศาลอาจกำหนดระยะเวลาขั้นต่ำขึ้นสูงไว้ก็ได้
- (2) กักขัง
- (3) จำคุก

สำหรับประมวลกฎหมายอาญา ในมาตรา 73 ถึงมาตรา 76 ได้กำหนดหลักเกณฑ์ความรับผิดชอบในทางอาญาของเด็กและเยาวชน โดยจะถือเกณฑ์อายุขณะกระทำความผิดมาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาลงโทษโดยเด็กอายุยังไม่เกิน 10 ปี กระทำความผิดกฎหมายไม่ต้องรับโทษในทางอาญา<sup>6</sup> ส่วนเด็กอายุระหว่างกว่า 10 ปี แต่ยังไม่เกิน 15 ปี นั้น ศาลเยาวชนและครอบครัวไม่สามารถพิพากษา

<sup>5</sup> โอนทัย ศรีดาวเรือง. (2557). *การคุ้มครองสิทธิและสวัสดิภาพของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดอาญา: ศึกษากรณีอำนาจศาลเยาวชนและครอบครัวในการโอนคดีตามมาตรา 97 วรรคสอง*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. หน้า 95-97.

<sup>6</sup> ประมวลกฎหมายอาญา. มาตรา 73.

หรือมีคำสั่งลงโทษทางอาญาได้ แต่ให้ศาลใช้วิธีการตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 74 (1)-(5)<sup>7</sup> ส่วนเยาวชนที่มีอายุกว่า 15 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด ให้ศาลเยาวชนและครอบครัววินิจฉัยว่าสมควรพิพากษาลงโทษผู้นั้นโดยลดมาตราส่วนโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดลงกึ่งหนึ่งหรือจัดการตามมาตรา 74<sup>8</sup> ส่วนบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีแต่ไม่เกิน 20 ปี เมื่อกระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดจะต้องถูกลงโทษทางอาญา และให้อำนาจศาลใช้ดุลพินิจลดมาตราส่วนโทษให้ 1 ใน 3 หรือกึ่งหนึ่งก็ได้แต่ศาลจะไม่ลงโทษโดยจะใช้วิธีการตามมาตรา 74 ไม่ได้โดยเด็ดขาด<sup>9</sup>

จะเห็นได้ว่า เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดจะได้รับการคุ้มครองอันเป็นผลดีต่อเด็กและเยาวชนในการได้รับโอกาสให้กลับตัวเป็นคนดีและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้โดยปราศจากการถูกรตราหน้าว่าเป็นอาชญากรแต่ในทางกลับกันหากเด็กหรือเยาวชนเหล่านั้นได้กลับมากระทำความผิดซ้ำในคดีที่มีอัตราโทษสูง อย่างเช่น ความผิดฐานลักลอบค้ายาเสพติดที่ส่งผลกระทบต่อสังคมและประเทศชาติอย่างรุนแรงแล้วยังได้รับความคุ้มครองตามมาตราเหล่านี้ อาจทำให้เด็กหรือเยาวชนฉวยโอกาสจากความเป็นเด็กหรือเยาวชนที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายเช่นนี้ กระทำความผิดมากขึ้น จนอาจเกิดเป็นการกระทำผิดคดีนิสัยและกระทำความผิดซ้ำๆ หรืออาจตกเป็นเหยื่อของกลุ่มมิจฉาชีพ หรือองค์กรอาชญากรรมที่รู้ว่าการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน จะได้รับการลงโทษที่เบากว่าเมื่อเทียบกับกรณีที่เป็นผู้ใหญ่กระทำความผิด โดยอาจไม่ถูกจำคุก เนื่องจากศาลมีดุลพินิจเปลี่ยนโทษจำคุกเป็นการใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชน เช่น ส่งตัวเด็กหรือเยาวชนไปควบคุมเพื่อฝึกอบรมในสถานที่ที่กำหนดไว้ หรือการคุมความประพฤติ เป็นต้น แสวงหาผลประโยชน์จากช่องทางดังกล่าว โดยใช้เด็กและเยาวชนให้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดทางอาญา หรือชักจูงเด็กและเยาวชนให้เข้าร่วมในการกระทำความผิดโดยสมัครใจ เพื่อแลกเปลี่ยนกับเงินหรือสิ่งของอีกด้วย อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่เด็กกระทำความผิดซ้ำในความผิดฐานลักลอบค้ายาเสพติดอาจเกิดจากความรู้อาจะไม่ถึงการณ์ อ่อนด้อยประสบการณ์ และขาดความรู้สึกผิดชอบชั่วดีต่างๆ เนื่องจากความเป็นเด็ก จึงควรได้รับการคุ้มครองมากกว่าเยาวชนที่ถือว่าเป็นผู้มีวุฒิภาวะเพียงพอที่จะแยกแยะว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดผิด ดังนั้น ผู้กระทำความผิดที่เป็นเยาวชนจึงควรได้รับการคุ้มครองอย่างมีข้อจำกัดโดยเยาวชนที่กลับมากระทำความผิดซ้ำในความผิดฐานลักลอบค้ายาเสพติดควรมีการกำหนดมาตรการลงโทษที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดความรู้สำนึก เกิดความหลบจำ และตัดสินใจกลับตัวเป็นคนดีของสังคม

<sup>7</sup> ประมวลกฎหมายอาญา. มาตรา 74.

<sup>8</sup> ประมวลกฎหมายอาญา. มาตรา 75.

<sup>9</sup> ประมวลกฎหมายอาญา. มาตรา 76.



สำหรับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในประเทศไทยมีอยู่หลายฉบับ ซึ่งในปัจจุบันมีการใช้บังคับโดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับยาเสพติด พระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา และพระราชกำหนด และประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) โดยแต่ละฉบับจะมีหลักการและเหตุผลที่มุ่งเน้นการปราบปรามยาเสพติด โดยเน้นการลงโทษที่รุนแรง สำหรับกระบวนการลักลอบค้ายาเสพติด และเน้นการแก้ไขฟื้นฟูสำหรับผู้เสพยาเสพติด เนื่องด้วยเจตนารมณ์การเกิดขึ้นของกฎหมายยาเสพติดนั้น มีความมุ่งหมายที่จะลงโทษต่ออาชญากรที่กระทำความผิดซ้ำ เพราะผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดถือว่าเป็นผู้ก่ออาชญากรรมที่เป็นอันตรายและขัดความสงบเรียบร้อยของสังคม ตลอดจนความมั่นคงปลอดภัยของประเทศชาติ ทั้งทางตรงและทางอ้อม

ดังนั้น จึงเห็นควรกำหนดมาตรการลงโทษทางอาญาที่เหมาะสมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ในความผิดฐานลักลอบค้ายาเสพติด โดยวิเคราะห์ปัญหาการกระทำความผิดซ้ำของเด็กหรือเยาวชนในความผิดฐานลักลอบค้ายาเสพติดของประเทศไทย โดยศึกษาเปรียบเทียบกับสาธารณรัฐฝรั่งเศสและสาธารณรัฐสิงคโปร์ ถึงกฎหมายและขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมในการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชน และกฎหมายและแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อหามาตรการลงโทษทางอาญาแก่เด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำในความผิดฐานลักลอบค้ายาเสพติดที่เหมาะสม ดังนี้

#### 4.2.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบกับกฎหมายสาธารณรัฐฝรั่งเศส

สำหรับการวิเคราะห์เปรียบเทียบกับกฎหมายสาธารณรัฐฝรั่งเศสนั้น ได้วิเคราะห์ถึงเกณฑ์อายุของบุคคลที่ต้องรับผิดทางอาญา การพิจารณาพิพากษาคดี หลักการดำเนินคดีกรณีเด็กหรือเยาวชนกระทำความผิดซ้ำ หรือกระทำความผิดอาญาร้ายแรง และแนวทางการลงโทษในคดียาเสพติด ดังนี้

##### 1) เกณฑ์อายุของบุคคลที่ต้องรับผิดทางอาญา

กฎหมายเด็กและเยาวชนของสาธารณรัฐฝรั่งเศส ไม่ได้กำหนดนิยามของคำว่าเด็กและเยาวชนไว้ แต่ได้กำหนดช่วงอายุความรับผิดชอบทางอาญา โดยเด็กและเยาวชนจะต้องรับผิดชอบทางอาญาต่อเมื่อมีความรู้สำนึกในการกระทำความผิด ทั้งนี้ กฎหมายของสาธารณรัฐฝรั่งเศสถือว่าเด็กที่มีอายุระหว่าง 8 ถึง 10 ปี มีความรู้สำนึกในการกระทำความผิดแล้วบุคคล ที่อยู่ในอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัวของสาธารณรัฐฝรั่งเศสต้องมีอายุเป็นเด็กและเยาวชน ในขณะที่กระทำความผิด แต่การพิจารณาพิพากษาคดี และการกำหนดบทลงโทษหรือการใช้มาตรการต่างๆ จะมีความแตกต่างกัน โดยขึ้นอยู่กับความรู้สำนึกในการกระทำความผิดเป็นสำคัญ สำหรับอายุของเด็กและเยาวชนที่อยู่ภายใต้การคุ้มครองของศาลเยาวชนและครอบครัวนั้น ศาลเยาวชนและครอบครัวมีอำนาจพิจารณา

และพิพากษาคดีอาญาเด็กและเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 13 ปี แต่ไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์ บุคคลที่จะต้องรับผิดชอบทางอาญาแบบผู้ใหญ่ คือ บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ตั้งแต่เมื่อปี ค.ศ. 2002 ภายใต้สถานการณ์พิเศษ กฎหมายสำหรับเด็กและเยาวชนฝรั่งเศสอนุญาตให้มีลงโทษทางอาญากับเด็กอายุ 10 ปีได้

จะเห็นได้ว่า กฎหมายสำหรับเด็กและเยาวชนของสาธารณรัฐฝรั่งเศส ใช้เกณฑ์อายุ ในขณะที่กระทำความผิดเป็นหลักเกณฑ์ในการพิจารณาว่า บุคคลใดอยู่ในอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว เช่นเดียวกับกฎหมายสำหรับเด็กและเยาวชนของประเทศไทยโดยศาลเยาวชนและครอบครัวของประเทศไทยมีอำนาจพิจารณาและพิพากษาคดีอาญาเด็กและเยาวชนที่มีอายุระหว่างกว่า 10 ปี แต่ไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์

## 2) การพิจารณาพิพากษาคดี

ศาลเยาวชนและครอบครัวของสาธารณรัฐฝรั่งเศสต้องมีความรู้ ความเข้าใจในตัวเด็กหรือเยาวชน มุ่งค้นหาสาเหตุแห่งการกระทำความผิดเพื่อที่จะนำไปสู่การปรับปรุง แก้ไข ฟื้นฟู ให้เด็กและเยาวชนกลับคืนสู่สังคมอย่างปลอดภัยมากกว่าการที่มุ่งค้นหาว่ากระทำความผิดอะไรและต้องถูกลงโทษอย่างไร ผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัว จะเป็นผู้พิพากษาที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ มีความรู้ความเข้าใจบุคลิกภาพและธรรมชาติของเด็กเป็นอย่างดี โดยกฎหมายสำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดอาญาของสาธารณรัฐฝรั่งเศส กำหนดมาตรการในการลงโทษเด็กและเยาวชนไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้ศาลได้ใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาและพิพากษาคดีว่า เด็กและหรือเยาวชนที่กระทำความผิดในแต่ละช่วงอายุว่าสมควรจะได้รับการพิพากษาคดีแบบใดจึงจะเหมาะสมกับอายุและลักษณะของการกระทำความผิด ซึ่งกฎหมายสำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดของสาธารณรัฐฝรั่งเศสและประเทศไทยเปรียบเทียบได้ ดังนี้

(1) ในกรณีเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 10 ปีกฎหมายของสาธารณรัฐฝรั่งเศสกำหนดให้เด็กที่กระทำความผิดไม่ต้องได้รับโทษทางอาญา แต่ให้ใช้มาตรการอื่น เช่น มาตรการป้องกัน มาตรการช่วยเหลือ มาตรการควบคุม และมาตรการให้การศึกษาบรม แต่เมื่อไม่นานมานี้กฎหมายได้เปลี่ยนไปเป็นอนุญาตภายใต้สถานการณ์ที่พิเศษให้ลงโทษทางอาญากับเด็กอายุ 10 ปีได้ ซึ่งกฎหมายของประเทศไทยก็ได้กำหนดให้เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 10 ปีไม่ต้องได้รับโทษทางอาญาเช่นกัน

(2) ในกรณีเด็กหรือเยาวชนที่มีอายุตั้งแต่ 10 ปีถึง 13 ปีกฎหมายของสาธารณรัฐฝรั่งเศสกำหนดให้ศาลเยาวชนและครอบครัวสามารถกำหนดมาตรการให้การศึกษาบรม ถ้าการลงโทษไม่สอดคล้องกับเด็กหรือเยาวชนอาจใช้วิธีการกักขังภายในบ้านหรือสถานที่พิเศษสำหรับเด็กหรือเยาวชนส่วนเด็กหรือเยาวชนที่มีอายุตั้งแต่ 13 ปีถึง 16 ปี อาจมีการลงโทษทางอาญา โดยต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกแต่โทษที่จะลงนั้นเพียงกึ่งหนึ่งของอัตราโทษที่กำหนดสำหรับ

ผู้ใหญ่ แต่บุคคลนั้นจะไม่ถูกคุมขังในเรือนจำ เว้นแต่บุคคลนั้นจะได้กระทำความผิดอาญาที่ร้ายแรง ส่วนกฎหมายของประเทศไทยได้กำหนดให้เด็กหรือเยาวชนที่มีอายุเกิน 10 ปีแต่ยังไม่เกิน 15 ปี เมื่อศาลเยาวชนและครอบครัวพิจารณาคดีเสร็จแล้วในกรณีที่ศาลจะลงโทษทางอาญาต้องนำประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 74 มาพิจารณาประกอบด้วยเสมอ ซึ่งประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 74 ไม่ได้ให้อำนาจศาลเยาวชนและครอบครัวลงโทษทางอาญากับบุคคลกลุ่มนี้แต่ให้ใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนเท่านั้น

(3) ในกรณีเยาวชนที่มีอายุตั้งแต่ 16 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปี กฎหมายของสาธารณรัฐฝรั่งเศส ได้กำหนดให้บุคคลเหล่านี้เมื่อต้องคำพิพากษาลงโทษจำคุกอาจถูกคุมขังในเรือนจำ โดยไม่อาจนำความเป็นเยาวชนขึ้นมากล่าวอ้างได้ ซึ่งต่างจากกฎหมายของประเทศไทยที่กำหนดว่า หากบุคคลที่มีอายุเกิน 15 ปีแต่ต่ำกว่า 18 ปี กระทำความผิดศาลเยาวชนและครอบครัวไทยมีอำนาจลงโทษทางอาญาได้หรือจะใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนก็ได้ แต่ถ้าศาลลงโทษทางอาญาจะต้องลดมาตราส่วนโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นลงกึ่งหนึ่งด้วย เนื่องจากกฎหมายไทยพิจารณาว่า บุคคลที่อยู่ในช่วงอายุนี้ยังเป็นเยาวชนอยู่ จึงไม่สมควรนำวิธีการลงโทษเต็มรูปแบบเหมือนกับ ผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ใหญ่มาบังคับใช้

3) หลักการดำเนินคดีกรณีเด็กหรือเยาวชนกระทำความผิดซ้ำหรือกระทำความผิดอาญา ร้ายแรง

ศาลเยาวชนและครอบครัวสาธารณรัฐฝรั่งเศส เป็นศาลชั้นต้นที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนโดยเฉพาะ มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาแก่เด็กและเยาวชน ที่มีอายุระหว่าง 13 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปี สำหรับบุคคลที่มีอายุระหว่าง 13-15 ปี อาจจะต้องรับโทษทางอาญา หากการกระทำความผิดนั้นเป็นการกระทำความผิดอาญาร้ายแรง แต่อย่างไรก็ตาม โทษที่ได้รับอาจจะเป็นเพียงครั้งหนึ่งของอัตราโทษที่กำหนดไว้สำหรับผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ใหญ่ ส่วนบุคคลที่มีอายุ 16 ปีแต่ไม่เกิน 18 ปี ได้กระทำความผิดซ้ำสองครั้งหรือมากกว่าหรือกระทำความผิดอาญาร้ายแรง จะถูกศาลพิพากษาให้จำคุกโดยไม่อาจนำความเป็นเยาวชนมาอ้างต่อศาลได้

กฎหมายสำหรับเด็กและเยาวชนของสาธารณรัฐฝรั่งเศส ได้กำหนดอำนาจของศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิดอาญาไว้ 2 ประเภท ดังนี้

(1) ศาลเยาวชนและครอบครัว (Juvenile Court) หรือศาลชั้นต้น ซึ่งอาจเป็นศาลแขวงหรือศาลจังหวัดก็ได้ มีอำนาจพิจารณาและพิพากษาคดีอาญาทั่วไป ได้แก่ คดีที่เป็นความผิดลหุโทษ (Contravention) ความผิดมรยโทษ หรือความผิดที่มีโทษระดับกลาง (Delit) ที่เด็กหรือเยาวชนกระทำความผิด

(2) ศาลอุทธรณ์เยาวชน (Juvenile Assize Court) มีอำนาจพิจารณาและพิพากษาคดีเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 16 ปีแต่ต่ำกว่า 18 ปี ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญาร้ายแรง หรือคดีอุกฉกรรจ์ (Crime) การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีในศาลนี้จะดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีแบบเดียวกับศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีธรรมดา แต่การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีนั้นจะกระทำโดยองค์คณะผู้พิพากษาที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และมีความรู้ ความเข้าใจ ในบุคลิกภาพและธรรมชาติของเด็กเป็นอย่างดี

สำหรับกฎหมายเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนของประเทศไทยนั้น มีแนวทางการกำหนดโทษสำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด คือ ไม่ได้มีวัตถุประสงค์มุ่งในการลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้ง แต่มีลักษณะที่เน้นการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรม รวมทั้งมุ่งให้โอกาสเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดได้ปรับปรุงตัวเพื่อกลับมาเป็นคนดีของสังคมต่อไปในอนาคตอย่างไม่มีข้อจำกัด คือ กฎหมายให้ดุลพินิจศาลในการเปลี่ยนโทษจำคุกโดยไม่มีข้อยกเว้น เพียงแต่ให้ศาลมีอำนาจใช้ดุลพินิจอย่างกว้างๆ ในการกำหนดโทษ โดยไม่ได้กำหนดข้อยกเว้นไม่ให้นำมาใช้บังคับกรณีเด็กและเยาวชนกระทำความผิดซ้ำหรือกระทำความผิดอาญาร้ายแรง อย่างเช่นในสาธารณรัฐฝรั่งเศส

#### 4) แนวทางการลงโทษในคดีอาชญากรรม

สำหรับแนวทางการลงโทษในคดีอาชญากรรมของสาธารณรัฐฝรั่งเศส จะมีแนวทางในการชะลอโทษ (Composition pénale) สำหรับผู้เสียหายอาชญากรรม โดยให้ไปบำบัดแทนการฟ้องคดีโดยทั่วไปและลงโทษสำหรับผู้ลักลอบค้ายาเสพติด อีกทั้งยังมีบทลงโทษที่หนักกับองค์การอาชญากรรมที่ค้ายาเสพติด โดยโทษที่รุนแรงในสาธารณรัฐฝรั่งเศส คือ การริบทรัพย์ทั่วไป (Confiscation générale) กับผู้ผลิตรายใหญ่ แต่อย่างไรก็ดี สาธารณรัฐฝรั่งเศสมีบทลงโทษสำหรับการขายยาเสพติดให้รายย่อยเพื่อแสวงหาส่วนตัว และประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศสกำหนดหลักเรื่อง Individualization อย่างชัดเจน โดยให้ศาลมีอำนาจใช้ดุลพินิจลงโทษที่เหมาะสมกับผู้กระทำความผิดแต่ละรายได้ คือ หลักที่ให้ศาลมีดุลพินิจอย่างกว้างขวางที่จะปรับใช้โทษกับผู้กระทำความผิดแต่ละรายปรากฏในประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศส มาตรา 132-1 วรรคสอง และวรรคสาม<sup>10</sup> ซึ่งบัญญัติว่า “โทษทางอาญาทุกสถานที่กำหนดโดยศาลจะต้องถูกนำมาปรับใช้ให้เข้ากับผู้กระทำความผิดแต่ละราย ภายใต้บังคับของกฎหมาย ศาลพิจารณาลักษณะ ความรุนแรง และรูปแบบ

<sup>10</sup> ประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศส. มาตรา 132-1 วรรคสอง และวรรคสาม บัญญัติว่า

“Toute peine prononcée par la juridiction doit être individualisée.

Dans les limites fixées par la loi, la juridiction détermine la nature, le quantum et le régime des peines prononcées en fonction des circonstances de l'infraction et de la personnalité de son auteur ainsi que de sa situation matérielle, familiale et sociale, conformément aux finalités et fonctions de la peine énoncées à l'article 130-1.”

การลงโทษ โดยพิจารณาจากพฤติการณ์ของความผิด และลักษณะส่วนตัวของผู้กระทำความผิด เช่นเดียวกันกับสถานะทางกายภาพทางครอบครัวทางสังคมของผู้กระทำความผิด เพื่อให้การลงโทษ ผู้กระทำความผิดนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการลงโทษที่กำหนดไว้ในมาตรา 130-1<sup>11</sup>

จะเห็นได้ว่า กฎหมายของสาธารณรัฐฝรั่งเศสจะเน้นการลงโทษที่รุนแรงสำหรับ กระบวนการลักลอบค้ายาเสพติด และเน้นการแก้ไขฟื้นฟูสำหรับผู้เสพยาเสพติดเช่นเดียวกับ กฎหมายของประเทศไทย

#### 4.2.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบกับกฎหมายสาธารณรัฐสิงคโปร์

สำหรับการวิเคราะห์เปรียบเทียบกับกฎหมายสาธารณรัฐสิงคโปร์นั้น ได้วิเคราะห์ถึง เกณฑ์อายุของบุคคลที่ต้องรับผิดทางอาญา การพิจารณาพิพากษาคดี หลักการดำเนินคดีกรณี เด็กหรือเยาวชนกระทำความผิดซ้ำหรือกระทำความผิดอาญาร้ายแรง และแนวทางการลงโทษในคดี ยาเสพติด ดังนี้

##### 1) เกณฑ์อายุของบุคคลที่ต้องรับผิดทางอาญา

กฎหมายเด็กและเยาวชนของสาธารณรัฐสิงคโปร์ ได้กำหนดช่วงอายุความรับผิดชอบ ทางอาญาของเด็กและเยาวชน คือ 7-16 ปี โดยผู้ที่มีอายุน้อยกว่า 7 ปี จะไม่ต้องรับโทษและมีข้อกำหนดต้องห้ามสำหรับโทษประหารชีวิตสำหรับผู้กระทำความผิดที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี แต่สามารถใช้วิธีการลงโทษจำคุกตลอดชีวิตแทนได้ นอกจากนี้ ยังมีมาตรการลงโทษต่อเนื้อตัวและ ร่างกาย (Corporal Punishment) คือ การเขียนผู้กระทำความผิดสำหรับโทษสูงสุดของผู้กระทำความผิดแบ่งออกเป็น 3 กรณี คือ ผู้ที่มีอายุขณะกระทำความผิดระหว่าง 16-18 ปี ต้องได้รับโทษที่มีความรุนแรงเทียบเท่าผู้ใหญ่ ส่วนการประหารชีวิตจะไม่สามารถกระทำได้หากผู้กระทำความผิด มีอายุขณะกระทำความผิดไม่เกิน 18 ปี แต่ศาลจะใช้วิธีการลงโทษจำคุกตลอดชีวิตแทน และการเขียนสำหรับผู้ที่มีอายุขณะกระทำความผิดระหว่าง 7-16 ปี

<sup>11</sup> ประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศส. มาตรา 130-1 บัญญัติว่า

“เพื่อที่จะคุ้มครองสังคม ป้องกันมิให้เกิดการกระทำความผิดครั้งใหม่ และรักษาสมดุลของสังคมใน ลักษณะที่เคารพประโยชน์ของผู้เสียหาย โทษทางอาญาต้องมีหน้าที่เพื่อ

- 1) การลงโทษผู้กระทำความผิด
- 2) ช่วยในการปรับปรุงผู้กระทำความผิดและนำผู้กระทำความผิดกลับสู่สังคม”

(Afin d'assurer la protection de la société, de prévenir la commission de nouvelles infractions et de restaurer l'équilibre social, dans le respect des intérêts de la victime, la peine a pour fonctions:

- 1) De sanctionner l'auteur de l'infraction ;
- 2) De favoriser son amendement, son insertion ou sa réinsertion)

จะเห็นได้ว่า กฎหมายสำหรับเด็กและเยาวชนของสาธารณรัฐสิงคโปร์ใช้เกณฑ์อายุ ในขณะที่กระทำความผิดเป็นหลักเกณฑ์ในการพิจารณาว่า บุคคลใดอยู่ในอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว เช่นเดียวกับกฎหมายสำหรับเด็กและเยาวชนของประเทศไทยและสาธารณรัฐฝรั่งเศส แต่จะมีบทลงโทษที่รุนแรงกว่า คือ มีมาตรการลงโทษต่อเนื้อตัวและร่างกาย

## 2) การพิจารณาพิพากษาคดี

สาธารณรัฐสิงคโปร์มีศาลเยาวชนและครอบครัวสำหรับทำหน้าที่ในการพิจารณาคดีแก่ผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กและเยาวชน หากแต่มีข้อยกเว้นของศาลเยาวชนที่จะไม่พิจารณาคดีเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดโดยจะมีการส่งต่อไปยังศาลสูง (High Court) ซึ่งมีบทบาทในการพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในคดีที่มีความรุนแรง มีพฤติกรรมอาชญากร หรือกระทำความผิดซ้ำอาทิ คดีฆาตกรรม ช่มชู้ การค้ายาเสพติด หรือการปล้น หรือคดีที่ต้องโทษประหารชีวิต รวมทั้งเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดถูกตั้งข้อหาร่วมกับผู้กระทำความผิดที่มีอายุมากกว่า 16 ปี ขึ้นไป

สำหรับประเทศไทยนั้นมีศาลเยาวชนและครอบครัวสำหรับทำหน้าที่ในการพิจารณาคดีแก่ผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กและเยาวชน หากแต่มีข้อยกเว้นตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 97 วรรคสอง ซึ่งกำหนดให้ศาลมีอำนาจใช้ดุลพินิจโอนคดีเด็กและเยาวชนที่ศาลเห็นว่าผู้กระทำความผิดมีสภาพร่างกาย สภาพจิต สติปัญญา และนิสัยเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ ไปพิจารณายังศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีธรรมดา ซึ่งเป็นการกำหนดให้ใช้ดุลพินิจอย่างกว้างๆ โดยขาดหลักเกณฑ์และขอบเขตที่ชัดเจนเกี่ยวกับอายุ ลักษณะการกระทำความผิด และการกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน

## 3) หลักการดำเนินคดีกรณีเด็กหรือเยาวชนกระทำความผิดซ้ำหรือกระทำความผิดอาญาร้ายแรง

กฎหมายสำหรับเด็กและเยาวชนของสาธารณรัฐสิงคโปร์ ได้กำหนดอำนาจของศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิดอาญาไว้ 2 ประเภท ดังนี้

(1) ศาลเยาวชนและครอบครัว มีอำนาจพิจารณาและพิพากษาคดีอาญาทั่วไป ซึ่งมีบทบาทมากในการสั่งคุมประพฤติและเลือกโปรแกรมการคุมประพฤติที่เหมาะสมให้แก่เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด

(2) ศาลสูง (High Court) มีอำนาจพิจารณาและพิพากษาคดีที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิดอาญาร้ายแรงมีพฤติกรรมอาชญากร หรือกระทำความผิดซ้ำ

สำหรับกฎหมายเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนของประเทศไทยนั้นมีแนวทางการกำหนดโทษสำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด คือ ไม่ได้มีวัตถุประสงค์มุ่งในการลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้ง

แต่มีลักษณะที่เน้นการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรม รวมทั้งมุ่งให้โอกาสเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด ได้ปรับปรุงตัวเพื่อกลับมาเป็นคนดีของสังคมต่อไปในอนาคตอย่างไม่มีข้อจำกัด คือ กฎหมายให้ดุลพินิจศาลในการโอนคดีเด็กและเยาวชนไปพิจารณาในศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีธรรมดาอย่างกว้างๆ โดยไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์และขอบเขตที่ชัดเจน อย่างเช่นในสาธารณรัฐสิงคโปร์

#### 4) แนวทางการลงโทษในคดีอาชญากรรม

สาธารณรัฐสิงคโปร์มีบทกฎหมายลงโทษคดีอาชญากรรมอย่างรุนแรงและจริงจัง โดยยึดนโยบายความสงบเรียบร้อยของสังคม (Public order) เป็นหลักในการบังคับใช้กฎหมาย กล่าวคือ มีบทลงโทษประหารชีวิตแบบบังคับ และมีบทสันนิษฐานมากมายที่เป็นผลร้าย เช่น ครอบครองในปริมาณที่กำหนดให้สันนิษฐานว่าเป็นการจำหน่าย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนไม่ได้จำหน่ายและลคมิตของการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เช่น มีโทษเหมียนตี (Caning) เป็นต้น

จะเห็นได้ว่า กฎหมายของสาธารณรัฐสิงคโปร์จะเน้นการลงโทษที่รุนแรงสำหรับกระบวนกรลักลอบค้ายาเสพติด และเน้นการแก้ไขฟื้นฟูสำหรับผู้เสพยาเสพติดเช่นเดียวกับกฎหมายของประเทศไทยและสาธารณรัฐฝรั่งเศส แต่จะมีบทลงโทษที่รุนแรงกว่า กล่าวคือ มีบทลงโทษประหารชีวิตแบบบังคับ มีบทสันนิษฐานมากมายที่เป็นผลร้าย และลคมิตของการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

### 4.3 มาตรการลงโทษทางอาญาแก่เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำในความผิดฐานลักลอบค้ายาเสพติด

สำหรับมาตรการลงโทษทางอาญาแก่เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำในความผิดฐานลักลอบค้ายาเสพติดที่เหมาะสม ศึกษาได้ดังนี้

#### 4.3.1 ความจำเป็นในการแก้ไขปัญหาคดีเด็กและเยาวชนกระทำความผิดซ้ำในความผิดฐานลักลอบค้ายาเสพติด

เนื่องจากกฎหมายประเทศไทยที่นำมาใช้กับการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนนั้น มีแนวทางการกำหนดโทษสำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดคือ การลงโทษเพื่อปรับปรุงแก้ไข โดยมีบทบัญญัติที่คุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนมากเกินไป ไม่ได้มีวัตถุประสงค์มุ่งในการลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้งแต่มีลักษณะที่เน้นการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรม รวมทั้งมุ่งให้โอกาสเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดได้ปรับปรุงตัวเพื่อกลับมาเป็นคนดีของสังคมต่อไปอย่างไม่มีข้อจำกัด คือ ไม่คำนึงถึงอายุ ลักษณะการกระทำความผิด และการกระทำความผิดซ้ำ มากำหนดเป็นแนวทางการลงโทษสำหรับเด็กและเยาวชน ทำให้เมื่อมีการนำกฎหมายที่มีลักษณะดังกล่าวมาบังคับใช้

แทนที่จะทำให้เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดรู้สึกสำนึก เกิดความหยาบช้าและตัดสินใจกลับตัวเป็นคนดีของสังคม แต่ผลที่เกิดขึ้น คือ กฎหมายที่มีลักษณะดังกล่าวได้เอื้อประโยชน์ให้แก่เด็กและเยาวชนบางกลุ่มกลับมาก่อทำความผิดซ้ำเพราะกฎหมายที่มีอยู่นั้นไม่มีมาตรการที่จะทำให้เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดเกิดความหยาบช้าหรือเกรงกลัวที่จะกระทำความผิดและมีการให้โอกาสเด็กและเยาวชนอย่างไม่มีข้อจำกัดและมีเหตุผลหย่อนผ่อนโทษหลากหลาย<sup>12</sup>

อีกทั้งกฎหมายประเทศไทยให้ความคุ้มครองสิทธิของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดครั้งแรกกับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำอย่างเท่าเทียมกัน โดยเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำได้รับการคุ้มครองและได้รับการปฏิบัติในกระบวนการยุติธรรมเท่าเทียมกับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดครั้งแรก ทั้งที่เด็กและเยาวชนกลุ่มนี้เคยเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมผ่านการแก้ไขฟื้นฟู หรือกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมาแล้ว จึงอาจส่งผลทำให้เด็กและเยาวชนบางกลุ่มไม่เกรงกลัวต่อการกระทำความผิด และทำให้เกิดปัญหาการขาดประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน ทำให้เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกับการกระทำความผิดในครั้งแรก ทั้งๆ ที่มีการกระทำความผิดร้ายแรงแตกต่างกัน จึงไม่ควรได้รับการปฏิบัติที่เหมือนกัน ซึ่งอาจส่งผลให้เด็กและเยาวชนบางส่วนไม่หยาบช้าและไม่เกรงกลัวที่จะกระทำความผิด เพราะกฎหมายให้สิทธิในกระบวนการยุติธรรมไม่ต่างกัน ซึ่งเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ทำให้เด็กและเยาวชนที่เคยกระทำความผิดมาแล้วกลับมากระทำความผิดซ้ำอีก และอาจกลายเป็นผู้กระทำความผิดติดนิสัย มีแนวโน้มก่อตัวเป็นอาชญากรและเลือกกระทำความผิดในลักษณะอื่นๆ ที่มีความรุนแรงมากขึ้นต่อไป โดยเฉพาะในความผิดฐานลักลอบค้ายาเสพติดที่จะส่งผลให้เด็กและเยาวชนกลายเป็นผู้ก่อคดีอุกฉกรรจ์ต่างๆ ทั้งปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติและปัญหาความมั่นคงในชาติต่อไปในอนาคตเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่

ดังนั้น การที่เด็กและเยาวชนหวนกลับมากระทำความผิดซ้ำอีกครั้งก็มีสาเหตุมาจากกฎหมายที่ถูกนำมาบังคับใช้กับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดขาดประสิทธิภาพ ไม่สามารถทำให้เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดเกิดความเกรงกลัวหรือหยาบช้าต่อโทษที่เคยได้รับมา หากคำพิพากษาในคดีแรกที่ตนกระทำความผิดออกมามีลักษณะเปลี่ยนโทษจำคุก ลดโทษ รอการลงโทษหรือรอการกำหนดโทษ หรือโทษที่ได้รับมีลักษณะเบา ก็จะทำให้เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดเกิดการเรียนรู้จากความผิดที่เคยกระทำลงว่าผลที่ได้รับเป็นอย่างไร เมื่อผลที่ได้รับคือการให้โอกาส และการคุ้มครองสิทธิของเด็กและเยาวชน เด็กและเยาวชนก็จะเกิดการเรียนรู้เริ่มซั่งน้ำหนังก่อนจะตัดสินใจว่าจะกระทำความผิดซ้ำอีกหรือไม่ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีทางเลือกที่

<sup>12</sup> เสาวนีย์ สงวนกลิ่น. (2557). “การบังคับใช้กฎหมายกับการกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน”. *วารสารกระบวนการยุติธรรม*, หน้า 126-128.



มีเหตุผล (Rational Choice Theory) ซึ่งทฤษฎีนี้อธิบายถึงสาเหตุของการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนว่า การที่คนเราจะตัดสินใจหรือเลือกที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับอิทธิพลของปัจจัยทางด้านประสบการณ์และการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการกระทำผิด (ได้แก่ เทคนิคและวิธีการในการกระทำผิด ค่านิยมความเชื่อในการกระทำผิด การวางแผนและการคาดการณ์ในการกระทำผิด) ทั้งทางตรงและทางอ้อมในอดีตที่ผ่านมา เป็นสำคัญ โดยเด็กและเยาวชนเกิดการเรียนรู้ถึงวิธีเอาตัวรอดโดยอาศัยความบกพร่องของกระบวนการยุติธรรม เนื่องจากเด็กและเยาวชนจะเริ่มรู้จักการเปรียบเทียบลักษณะการกระทำผิดครั้งแรกกับลักษณะการกระทำผิดซ้ำและก็จะมีความผิดที่ร้ายแรงขึ้น เนื่องจากเด็กและเยาวชนรู้จักไตร่ตรองและชั่งน้ำหนักในการตัดสินใจที่จะกระทำผิดเพราะเห็นประโยชน์จากการกระทำผิดและเห็นว่าหากตนจะกระทำผิดซ้ำอีกครั้งและศาลจะพิพากษาส่งไปฝึกอบรม เด็กและเยาวชนก็จะเลือกกระทำผิดที่รุนแรงขึ้นเพื่อให้คุ้มกับการที่จะถูกศาลส่งไปฝึกอบรม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าลักษณะกฎหมายที่นำมาบังคับใช้กับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในปัจจุบันนี้ มีลักษณะที่ไม่เหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบัน โดยมุ่งคุ้มครองสิทธิของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด มีลักษณะมุ่งฟื้นฟู แก้ไขเยียวยา และให้โอกาสเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด ได้กลับคืนสู่สังคมมากขึ้นไปและไม่มีข้อจำกัด ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาช่องว่างของกฎหมาย และเมื่อนำกฎหมายที่มีปัญหาดังกล่าวมาบังคับใช้ จึงเป็นการนำกฎหมายที่ขาดประสิทธิภาพมาบังคับใช้ที่ส่งผลให้เกิดการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนขึ้นได้ เพราะไม่สามารถทำให้เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดเกิดความเกรงกลัวหรือหลบจำต่อโทษที่เคยได้รับหรือเด็กและเยาวชนคนนั้น ไม่มีความสำนึกในโอกาสที่ได้รับ<sup>13</sup>

#### 4.3.2 ผลดีของการนำมาตรการลงโทษทางอาญาของสาธารณรัฐฝรั่งเศสและสาธารณรัฐสิงคโปร์มาใช้บังคับ

กฎหมายเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทยมีการคุ้มครองสิทธิของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดอย่างไม่มีข้อจำกัด และให้ความคุ้มครองสิทธิของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดครั้งแรกกับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำอย่างเท่าเทียมกัน โดยศาลเยาวชนและครอบครัวจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนมากกว่าการลงโทษทางอาญา ซึ่งส่งผลให้เด็กและเยาวชนไม่เกรงกลัวหรือหลบจำต่อโทษ และไม่สำนึกในโอกาสที่ได้รับและตัดสินใจที่จะกลับมาก่อกระทำผิดซ้ำได้ง่ายขึ้น ทั้งยังอาจตกเป็นเหยื่อของขบวนการลักลอบค้ายาเสพติดที่มักมีการว่าจ้างเด็กและเยาวชนให้เป็นผู้ขนยาเสพติด โดยให้ทั้งเงินและสิ่งของล่อใจ เพราะเด็กและเยาวชนมักหลุนรอดสายตาเจ้าหน้าที่ในการตรวจค้น ไม่เป็นที่สงสัย อีกทั้ง

<sup>13</sup> เรื่องเดียวกัน, หน้า 132-133.

เมื่อเด็กและเยาวชนถูกจับดำเนินคดีก็จะได้รับการลงโทษที่เบากว่าเมื่อเทียบกับกรณีที่เป็นผู้ใหญ่ กระทำความผิด และอาจไม่ถูกจำคุก เนื่องจากศาลมีดุลพินิจเปลี่ยนโทษจำคุกเป็นการใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชน โดยการส่งตัวเด็กหรือเยาวชนไปควบคุมเพื่อฝึกอบรมในสถานที่ที่กำหนดไว้ หรือการคุมความประพฤติ ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 142 จึงทำให้เกิดการว่าจ้างเด็กและเยาวชนเพื่อเลี้ยงโทษมากขึ้น

สำหรับกฎหมายของสาธารณรัฐฝรั่งเศสมีแนวทางการกำหนดโทษสำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดครั้งแรก คือ การลงโทษเพื่อปรับปรุงแก้ไข และมีแนวทางการกำหนดโทษสำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำ คือ การลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้งโดยกำหนดให้เยาวชนที่มีอายุ 16 ปีแต่ไม่เกิน 18 ปี ที่กระทำความผิดซ้ำสองครั้งหรือมากกว่าหรือกระทำความผิดอาญาร้ายแรง จะไม่อาจนำความเป็นเยาวชนมาอ้างต่อศาลได้ ส่วนกฎหมายของสาธารณรัฐสิงคโปร์มีแนวทางการกำหนดโทษสำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดครั้งแรก คือ การลงโทษเพื่อปรับปรุงแก้ไข และมีแนวทางการกำหนดโทษสำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำ คือ การลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้ง เช่นเดียวกับสาธารณรัฐฝรั่งเศส โดยมีศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิดอาญา 2 ประเภท ได้แก่ ศาลเยาวชน และศาลสูง (High Court) ซึ่งเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในคดีที่มีความรุนแรง มีพฤติกรรมอาชญากร หรือกระทำความผิดซ้ำ เช่น ความผิดฐานลักลอบค้ายาเสพติด จะอยู่ในอำนาจการพิจารณาคดีของศาลสูง โดยการใช้มาตรการการลงโทษที่มีความรุนแรงไม่ว่าจะเป็นมาตรการในการลงโทษต่อเนื่องตัวด้วยการเช็มน หรือการพิจารณาคดีโดยศาลผู้ใหญ่ การจำคุกเป็นระยะเวลานาน หรือการจำคุกตลอดชีวิตสำหรับผู้ที่มีอายุมากกว่า 16 ปี

ดังนั้น การนำหลักการควบคุมอาชญากรรม (Crime Control) และหลักการให้ความสำคัญต่อสิทธิของผู้ต้องหาหรือผู้กระทำความผิด (Due Process) มาใช้ในการปฏิบัติสำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำในคดีอาชญากรรมของประเทศไทย โดยมีต้นแบบแนวคิดมาจากสาธารณรัฐฝรั่งเศสและสาธารณรัฐสิงคโปร์ เนื่องจากประเทศดังกล่าวเป็นประเทศที่มีจำนวนเด็กและเยาวชนกระทำความผิดน้อย และสามารถป้องปรามเด็กและเยาวชนไม่ให้มีการกระทำความผิดซ้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยควรกำหนดแนวทางการลงโทษโดยคำนึงถึงอายุ ลักษณะการกระทำความผิด และการกระทำความผิดซ้ำ ในกรณีเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดครั้งแรก คือการลงโทษเพื่อปรับปรุงแก้ไข และในกรณีเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำ คือ การลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้ง เช่นเดียวกับสาธารณรัฐฝรั่งเศสและสาธารณรัฐสิงคโปร์ โดยการนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพกฎหมาย สภาพสังคม และสภาพปัญหาการกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในความผิดฐานลักลอบค้ายาเสพติดของประเทศไทย จะทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความหยาบช้าหรือเกรงกลัว

ที่จะกระทำความผิดและสามารถป้องปรามเด็กและเยาวชนไม่ให้มีการกระทำความผิดซ้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

#### 4.3.3 แนวทางการแก้ไขปัญหโดยเพิ่มเติมบทบัญญัติ มาตรา 142/1 ในพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553

การกำหนดโทษโดยคำนึงถึงอายุของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดเพียงอย่างเดียวนั้น อาจไม่สอดคล้องกับความผิดอันร้ายแรงที่ได้กระทำลงไป ซึ่งการกำหนดการลงโทษตามหลักอายุ ถือว่าเป็นการกำหนดโทษที่ไม่เหมาะสมซึ่งจะส่งผลให้เด็กและเยาวชนไม่สำนึกในโอกาสที่ได้รับ และรู้สึกว่าการกระทำความผิดแต่ไม่ต้องรับโทษเพราะความเป็นเด็กหรือเยาวชนจะทำให้ตัดสินใจที่จะกระทำความผิดในครั้งต่อไปได้ง่ายขึ้น เนื่องจากเด็กและเยาวชนจะรู้จักชั่งน้ำหนักก่อนจะตัดสินใจว่าจะกระทำความผิดซ้ำอีกหรือไม่ โดยเด็กและเยาวชนจะเกิดการเรียนรู้ถึงวิธีเอาตัวรอด โดยอาศัยความบกพร่องของกระบวนการยุติธรรม เนื่องจากเด็กและเยาวชนจะเริ่มรู้จักการเปรียบเทียบลักษณะการกระทำความผิดครั้งแรกกับลักษณะการกระทำความผิดซ้ำ ซึ่งอาจส่งผลให้เด็กและเยาวชนกลับมากระทำความผิดซ้ำในความผิดฐานลักลอบค้ายาเสพติดดังนั้นในการกำหนดโทษของเด็กและเยาวชนจึงต้องคำนึงถึงอายุ สภาพจิตใจของเด็กและเยาวชน พฤติการณ์ที่เด็กและเยาวชนได้กระทำลง และความถี่ของการกระทำความผิดมาประกอบด้วยอย่างไรก็ตาม เด็กที่กระทำความผิดซ้ำในความผิดฐานลักลอบค้ายาเสพติดนั้นอาจเกิดจากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ อ่อนด้อยประสบการณ์ และขาดความรู้ลึกซึ้งผิดชอบชั่วดีต่างๆ เนื่องจากความเป็นเด็กจึงควรได้รับการคุ้มครองมากกว่าเยาวชนที่ถือว่าเป็นผู้มีวุฒิภาวะเพียงพอที่จะแยกแยะว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดผิด ดังนั้น ผู้กระทำความผิดที่เป็นเยาวชนจึงควรได้รับการคุ้มครองอย่างมีข้อจำกัดโดยเยาวชนที่กลับมากระทำความผิดซ้ำในความผิดฐานลักลอบค้ายาเสพติดควรมีการกำหนดมาตรการลงโทษที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดความรู้สำนึก เกิดความหยาบจำและตัดสินใจกลับตัวเป็นคนดีของสังคมจึงควรกำหนดให้เยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำในความผิดฐานลักลอบค้ายาเสพติดจะนำความเป็นเยาวชนมาอ้างต่อศาลในเรื่องการเปลี่ยนโทษและการใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนไม่ได้ เนื่องจากเยาวชนถือว่าเป็นบุคคลที่มีวุฒิภาวะเพียงพอที่จะตัดสินใจเลือกที่จะกระทำความผิดหรือไม่กระทำความผิด อีกทั้งเยาวชนยังคงได้รับความคุ้มครองในการที่จะได้รับการพิจารณาคดีในศาลเด็กและเยาวชนอยู่เช่นเดิม เพียงแต่จะไม่สามารถนำความเป็นเยาวชนมาอ้างต่อศาลในเรื่องการเปลี่ยนโทษและการใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนได้เท่านั้น เนื่องจากความผิดฐานลักลอบค้ายาเสพติดเป็นคดีที่มีอัตราโทษสูงและส่งผลกระทบต่อสังคมและประเทศชาติอย่างรุนแรง และยังเป็นกรกลับมากระทำความผิดซ้ำอีกด้วยจากเหตุผลที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ จึงเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว

และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 โดยเพิ่มเติมบทบัญญัติต่อจาก มาตรา 142 ในหมวด 12 เรื่องการเปลี่ยนโทษและการใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชน ดังนี้

“มาตรา 142/1 วิธีการเปลี่ยนโทษและการใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนตามบทบัญญัติ ในมาตราก่อนนี้ ไม่ให้นำมาใช้บังคับในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นเยาวชน และเป็นกรณีกลับมา กระทำความผิดซ้ำอีกในความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติ วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 ไม่ว่าฐานความผิดใด ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการกลับมา กระทำความผิดซ้ำอีกในความผิดฐานเสพและครอบครอง”